

Asesiad Llwybrau Cerdded i Ysgolion RhCT

Tŷ Rhiw i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)

Mawrth 2025

YMWADIAD CYFFREDINOL:

Cafodd yr adroddiad yma ei baratoi gan Redstart o blaid Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf ("y Cleient") ac mae at ddefnydd a budd y Cleient yn unig yn unol â'r cytundeb rhwng y Cleient a Redstart y cafodd gwasanaethau Redstart eu cyflawni oddi tano. Heblaw am atebolrwydd nad oes modd ei eithrio yn ôl y gyfraith, dydy Redstart ddim yn derbyn unrhyw atebolrwydd i unrhyw barti arall mewn perthynas â chynnwys yr adroddiad yma.

Er y cymerwyd gofal wrth lunio'r adroddiad yma, mae'r casgliadau a'r argymhellion sydd ynddo yn seiliedig ar wybodaeth a gafodd ei darparu gan drydydd parti ("Gwybodaeth Trydydd Parti"). At ddibenion yr adroddiad yma, mae Redstart wedi dibynnu ar yr Wybodaeth Trydydd Parti a chymryd yn ganiataol ei bod yn gywir ac yn gyflawn. Nid yw wedi gwirio gwybodaeth o'r fath yn annibynnol at ddibenion yr adroddiad yma. Dydy Redstart ddim yn gwneud unrhyw gynrychiolaeth, gwarant nac ymgymeriad (datganedig neu ymhlyg) yng nghyd-destun Gwybodaeth Trydydd Parti a dydy Redstart ddim yn cymryd nac yn derbyn cyfrifoldeb am ddigonolrwydd, cyflawnrwydd na chywirdeb yr adroddiad yng nghyd-destun yr Wybodaeth Trydydd Parti sy'n sail iddo.

RHYDDID GWYBODAETH:

Mae Redstart yn deall ac yn cydnabod rhwymedigaethau a chyfrifoldebau cyfreithiol yr Awdurdod o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (y "Ddeddf") ac mae'n llwyr werthfawrogi y gallai fod yn ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu unrhyw wybodaeth sydd ganddo o dan delerau'r Ddeddf.

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
2. Aliniad Polisi	2
3. Gweithdrefnau	4
4. Lleoliad y Safle a Llwybr Cerdded	5
5. Arolygon Cerddwyr / Traffig	16
6. Materion Cymdeithasol	18
7. Data Gwrthdrawiadau	19
8. Trosolwg Llwybr	20
9. Casgliad ac Argymhellion	22

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae Redstart wedi cael ei gomisiynu gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (RhCT) i gynnal aseiad i weld a oes llwybr cerdded ar gael rhwng Tŷ Rhiw a Choleg y Cymoedd (Nantgarw).
- 1.2 A siarad yn gyffredinol, bydd llwybr ar gael os yw'n ddigon diogel i ddisgybl gerdded ar ei ben ei hun, neu yng nghwmni oedolyn priodol, gan ddibynnu ar oedran y disgybl. Yn rhan o waith asesu'r llwybr cerdded, bydd aseiad o'r peryglon sy'n wynebu plant a'r rhieni/cynhalwyr sy'n eu hebrwng ar hyd y llwybr rhwng y cartref a'r ysgol angen yn cael ei gynnal.
- 1.3 Bydd asesiadau o'r fath yn dilyn Darpariaethau Statudol Llywodraeth Cymru ar yr Aseiad Risg o Lwybrau Cerdded i'r Ysgol, fel y nodir yn Narpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Teithio gan Ddysgwyr 2014.

2. Aliniad Polisi

- 2.1 Mae Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 yn nodi'r fframwaith cyfreithiol y gwneir darpariaethau teithio oddi mewn iddo ar gyfer dysgwyr sy'n teithio o'r cartref i'r ysgol. Ym mis Mehefin 2014, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Ddarpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Teithio gan Ddysgwyr i gynorthwyo awdurdodau lleol i roi'r Mesur ar waith.
- 2.2 Mae gan awdurdodau lleol ddyletswydd gyfreithiol i asesu anghenion teithio dysgwyr sy'n cerdded i'r ysgol. Mae'r Ddarpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Teithio gan Ddysgwyr yn galluogi awdurdodau lleol i benderfynu a yw llwybr i'r ysgol 'ar gael' (diogel) i'w gerdded neu'n cael ei ystyried 'ddim ar gael' (annïogel) a'r mesurau diogelu y gellid eu rhoi ar waith i sicrhau bod y llwybr 'ar gael' (yn ddiogel) i'w gerdded neu y gall ddod yn 'ddiogel'.
- 2.3 Mae dogfen Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i'r materion a ganlyn gael eu hystyried wrth asesu llwybr;

Er mwyn i lwybr gael ei ddosbarthu'n un sydd ar gael (diogel) mae angen i'r llwybr fod;

- Yn droedffordd ddigonol barhaus ar ffyrdd sy'n cludo traffig canolog i drwm; **neu**
- "Camau i lawr" ar ffyrdd sydd â llif traffig isel ond llinellau gweld digonol i roi digon o rybudd ymlaen llaw i yrwyr a cherddwyr; **neu**
- Ar ffyrdd gyda llif traffig isel iawn, dim "camau i lawr", ond digon o linellau gweld da i roi digon o rybudd ymlaen llaw.

Os oes angen croesffordd, argymhellir bod un o'r mesurau diogelwch canlynol:

- Lloches i gerddwyr; **neu**
- Gwelededd – dylai fod yn ddigon da i ganiatáu i gerbydau stopio'n ddiogel (o ystyried y rheol cyflymder yr 85fed canradd, mae pellteroedd stopio cerbydau fel y rhai a nodir yn Rheolau'r Ffordd Fawr); **neu**
- Digon o fylchau yn llif y traffig a'r llinell weld i ganiatáu digon o gyfleoedd i groesi'n ddiogel; **neu**
- Digon o gyfleusterau croesi (er enghraifft, croesfannau sebra, pelican); **neu**
- Digon o gamau i gerddwyr wrth y goleuadau traffig (gan gynnwys llochesi angenrheidiol); **neu**
- Digon o Hebryngwyr Croesfan Ysgol (pobl lolipop).

- 2.4 Dylid ystyried y wybodaeth ganlynol fel y manylir yn y ddogfen Teithio gan Ddysgwyr a'i chrynhai isod;
- a) Cyfyngiadau cyflymder o gwmpas neu gerllaw ysgolion;
 - b) Llif traffig dwy ffordd a gofnodir mewn Unedau Ceir Teithwyr (PCUs) - mae llif traffig isel yn cael ei bennu o dan 400 o gerbydau mewn cyfnod o awr, llif traffig canolig rhwng 400 ac 840 a llif traffig trwm dros 840 o gerbydau yr awr. Asesir bod ffordd â llai na 240 o gerbydau yr awr yn ddiogel i'w chroesi, sy'n cyfateb i 1 cerbyd bob 15 eiliad;
 - c) Mae angen dadansoddiad o fylchau mewn traffig am 5 munud yn olynol. Ystyrir bod 4 bwch o fewn cyfnod o 5 munud o'r fath yn dderbyniol. Ar gyflymder cerdded o 1 metr yr eiliad bydd y rhan fwyaf o bobl yn gallu croesi dwy lôn o draffig trefol arferol mewn 4 i 6 eiliad tra bydd angen bwch mwy o tua 10 i 12 eiliad ar eraill;
 - d) Hanes gwrthdrawiadau blaenorol am 3 blynedd o leiaf;
 - e) Lled, cyflwr, a gwelededd llwybr troed. Ar ffyrdd â llif traffig isel gellir tybio fel arfer bod llain ymyl y gall plentyn a'r rhiant sy'n ei hebrwng gamu arni pan fydd traffig yn mynd heibio yn darparu llwybr sydd ar gael;
 - f) Lle mae angen croesi ffyrdd, argymhellir y dylid ystyried argaeledd cyfleusterau croesi megis llochesi canolog, croesfannau cerddwyr neu arwyddion traffig;
 - g) Dylid ystyried llifogydd posibl ac, os oes angen, nodweddion diogelwch gan gynnwys arwyddion, goleuadau, rhwystrau diogelwch;
 - h) Unrhyw newidiadau arfaethedig i'r ardal a allai gael effaith ar lwybrau cerddwyr;
 - i) Croesfannau rheilffordd;
 - j) Perygl cymdeithasol a achosir gan unrhyw ymddygiad gwrthgymdeithasol posibl;
 - k) Unrhyw newidiadau i nodweddion y bobl sy'n cerdded y llwybr.
- 2.5 Mae Perygl Cymdeithasol yn agored i ddehongliadau gwahanol ac mae'n oddrychol. O ran mesur perygl cymdeithasol, dylai tystiolaeth fod ar fael i nodi unrhyw beryglon o'r fath.
- 2.6 Wrth gynnal asesiadau risg, argymhellir bod awdurdodau lleol yn gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau/asiantaethau sydd ag arbenigedd mewn (gan gynnwys cyfrifoldeb am) fynd i'r afael â pherygl cymdeithasol a'i fesur. Mae gan yr Heddlu neu Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu gyfrifoldeb am droseddu, anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, tra bod y Byrddau Lleol Diogelu Plant yn gyfrifol am faterion diogelu/amddiffyn plant.
- 2.7 Mae eu cyfranogiad yn cynnwys cyfnewid gwybodaeth, asesu, a rheoli unrhyw risgiau o'r fath. Felly, nid yw Redstart wedi'i gomisiynu i nodi materion yn ymwneud â pheryglon cymdeithasol a achosir gan ymddygiad gwrthgymdeithasol.

3. Gweithdrefnau

3.1 Ymweliad Safle

3.1.1 Cynhaliwyd asesiad safle cerdded i ymchwilio i'r llwybr ac i nodi peryglon / gwaith adfer posibl sydd ei angen er mwyn darparu llwybr cerdded diogel. Cafodd y llwybr ei gerdded ar adegau i ddal amodau traffig arferol yn ystod yr amser yr oedd plant ysgol yn cerdded y llwybr.

3.1.2 Rhestrir isod enghreifftiau o beryglon safle nodweddiadol a fydd yn cael eu hystyried o ganlyniad i'r asesiad cerdded:

- Rhyng-welededd rhwng gyrwyr a cherddwyr, ar hyd y llwybr ac ar gyffyrdd bach;
- Nifer uchel o draffig wrth groesfannau a mathau o gerbydau sy'n defnyddio'r llwybr;
- Cyflwr wyneb y llwybr troed, lled defnyddiadwy, a chysylltedd rhwng llwybrau troed cyfagos;
- Unrhyw ddail sydd wedi gordyfu sy'n rhwystro symudiadau cerddwyr/sy'n culhau'r lled defnyddiadwy;
- Cerbydau'n parcio ar y droedffordd gan achosi rhwystr/gan gulhau'r lled defnyddiadwy.

3.2 Gwybodaeth i'w Darparu

3.2.1 Mae'r wybodaeth ganlynol i'w darparu yn rhan o'r asesiad:

- a) Cynllun yn dangos y llwybrau a aseswyd;
- b) Adroddiad yn nodi peryglon/risgiau posibl ac adferiad posibl ar gyfer pob perygl posibl a nodwyd.

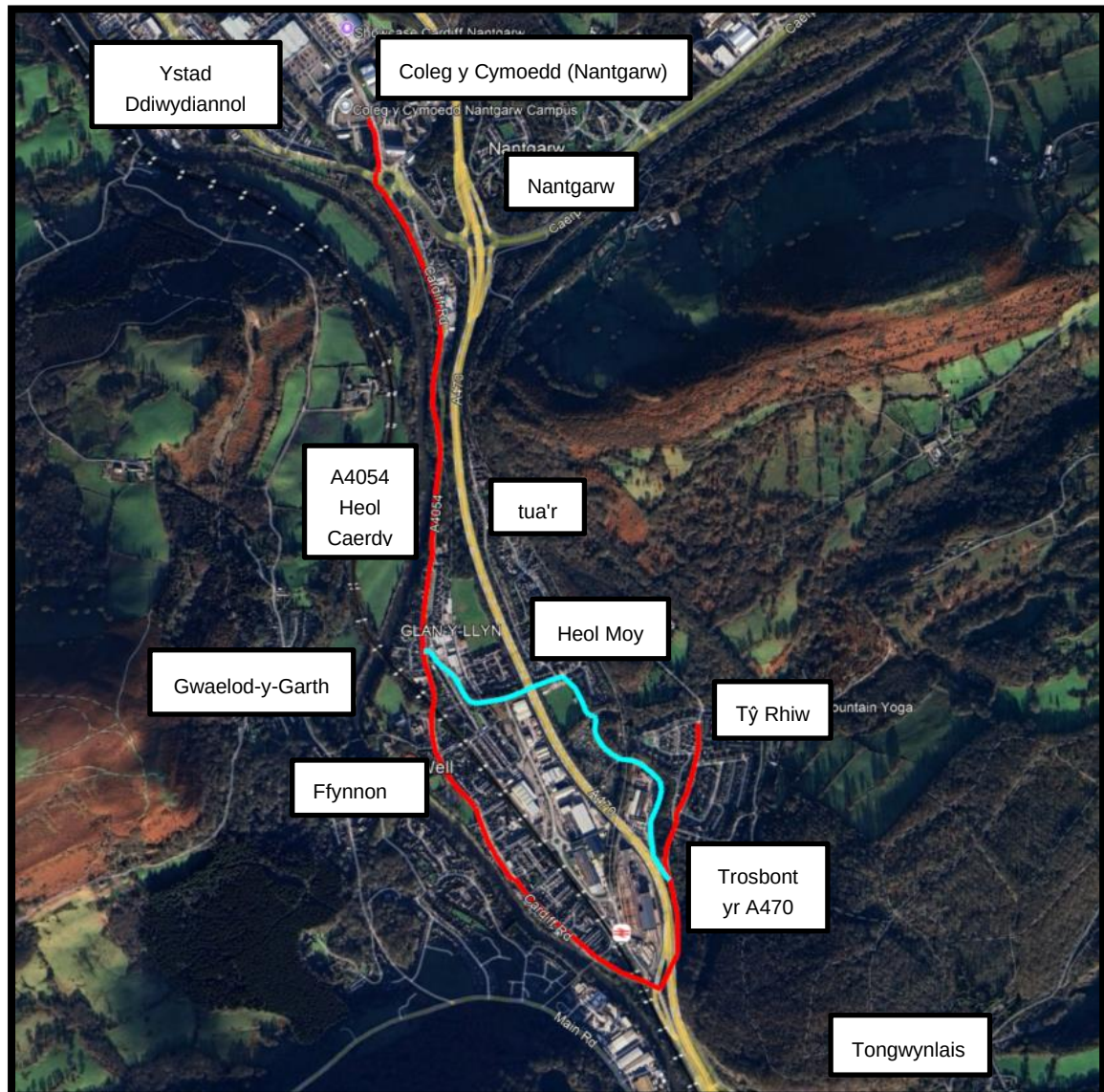
4. Lleoliad y Safle a Llwybr Cerdded

4.1 Llwybr Trosolwg

4.1.1 Mae'r **Prif Lwybr** yn cychwyn yn Nhŷ Rhiw CF15 7RU i Goleg y Cymoedd (Nantgarw) CF15 7QY. Mae'r llwybr yn mynd yn ei flaen o Dŷ Rhiw drwy Ffordd y Fynwent, Heol Caerdydd, Stryd Rhydychen, Heol Crochendy i brif fynedfa'r coleg.

4.1.2 Ar adeg yr asesiad, roedd llwybr troed ar gau dros dro er mwyn gwneud gwaith atgyweirio/gwelliannau i drosbont yr A470 ar gyffordd Ffordd y Fynwent a'r A4054 Heol Caerdydd. O ganlyniad i'r gwaith yma dydy'r **Prif Lwybr** rhwng cyffordd Heol y Fynwent a'r A4054 Heol Caerdydd ddim ar gael. I liniaru hyn am hyd y gwaith atgyweirio ar y bont, mae **Llwybr Dros Dro Amgen** yn ei le rhwng cyffordd Heol y Fforest/Heol y Goedwig a chyffordd Heol Moy gyda'r A4054 Heol Caerdydd. Mae'r **Llwybr Amgen Dros Dro** ar hyd Llwybr Teithio Llesol NCN8 trwy Ffynnon Taf i ailymuno â'r **Prif Lwybr** ar yr A4054 Heol Caerdydd ar gyffordd Ystad Ddiwydiannol Heol Moy. Mae'r ddau lwybr yn cael eu dangos yn **Nelwedd 4.1** isod.

Delwedd 4.1 – Llwybrau i Ysgol Gyfun Rhydywaun (Delwedd © 2024 Airbus)

4.2 Prif Lwybr – Tŷ Rhiw i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)

- 4.2.1 Mae darnau di-dor o droedffordd, gyda chyffleodd croesi a goleuadau stryd ar hyd y llwybr. Yn gyffredinol, mae llwybrau troed ar hyd y llwybr yn ddigon llydan i ganiatáu i gerddwyr fynd heibio'i gilydd yn ddidrafferth. Mae hyn yn lleihau ar gyfer rhai rhannau byr gyda'r gofyniad i gerddwyr naill ai ildio i'w gilydd neu groesi i ochr arall y ffordd. Mae'r llwybr rhwng Tŷ Rhiw a Choleg y Cymoedd (Nantgarw) eisoes ar gael ac yn cael ei ddefnyddio bob dydd. Mae cysylltiadau i / o Ysgol Gynradd Ffynnon Taf eisoes ar gael ac yn cael eu defnyddio bob dydd.
- Lle'r oedd angen croesi ffyrdd ymyl, ystyriwyd bod gwrthdaro rhwng cerbydau/cerddwyr yn risg isel.
- 4.2.2 Darperir cysylltedd rhwng llwybrau troed drwy gydol y daith gan groesfannau sebra, signalau traffig a mannau croesi heb eu rheoli eraill.
- 4.2.3 Mae'r terfyn cyflymder ar hyd y llwybr yma yn amrywio rhwng terfyn cyflymder o 20mya a 30mya. Mae llif cerbydau yn isel i gymedrol drwy'r ardaloedd preswyl ac yn gymedrol i uchel ar hyd yr A4054 Heol Caerdydd.
- 4.2.4 Mewn mannau, roedd angen clirio llystyfiant i wella lled y llwybr troed y gellir ei ddefnyddio a gweledd i gerddwyr
- 4.2.5 Tynnwyd ffotograffau 4.1 i 4.14 ar hyd y llwybr cerdded ac fe'u dangosir isod.

Ffotograff 4.1 – Cychwyn y llwybr yn Nhŷ Rhiw gyda cherbydau wedi parcio ar llwybrau troed yn lleihau ei lled defnyddiadwy.

Ffotograff 4.2 – Malurion dail a llystyfiant yn lleihau lled y llwybr troed defnyddiadwy ar hyd Ffordd y Fynwent.

Ffotograff 4.3 – Croesfan lydan (gyda blaenoriaeth Teithio Llesol ar gyfer beicio) o gyffordd Ffordd y Fynwent â Heol y Goedwig sy'n cael ei defnyddio'n ysgafn.

Ffotograff 4.4 – Cau llwybr troed dros dro ar gyfer gwaith atgyweirio/gwella (yn cael ei adeiladu yn ystod amser yr asesiad) ar drosbont yr A470 ar Ffordd y Fynwent.

Ffotograff 4.5 – Croesfan ag arwyddion (yn cael ei adeiladu yn ystod amser yr asesiad) ger y gyffordd â Ffordd y Fynwent a'r A4054 Heol Caerdydd.

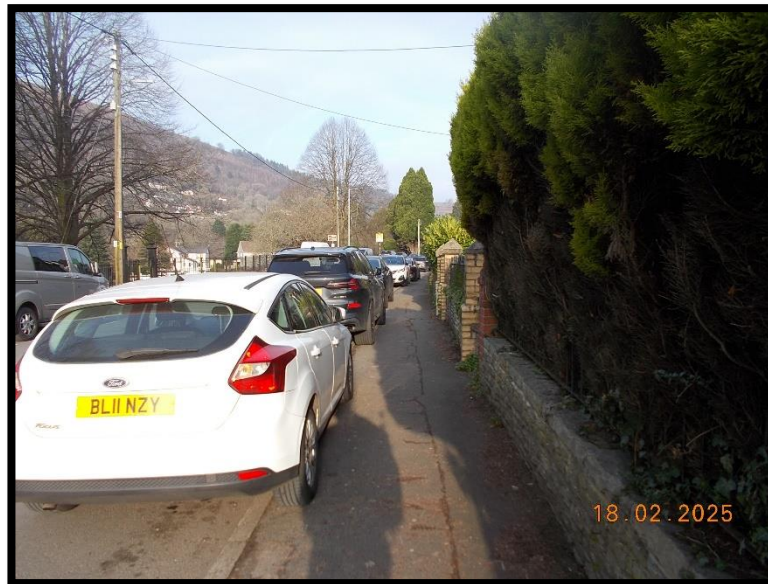
Ffotograffau 4.6 – Croesfan sebra y tu allan i rif 3 ar yr A4054 Heol Caerdydd.

Ffotograff 4.7 – Croesfan sebra y tu allan i'r neuadd snwcer ar y B4275 Heol Caerdydd.

Ffotograff 4.9 – Parcio ar droedffordd yn lleihau ei lled defnyddiadwy ar hyd yr A4054, Heol Caerdydd.

Ffotograff 4.10 – Coed sy'n hongian drosodd yn lleihau lled y llwybr troed defnyddiadwy ar yr A4054, Heol Caerdydd gyferbyn â chlwb y cyn-filwyr.

Ffotograff 4.11 – Malurion dail a llystyfiant yn lleihau lled y llwybr troed y gellir ei ddefnyddio ar hyd yr A4054 Heol Caerdydd gyferbyn â Ferris Coaches.

Ffotograff 4.12 – Croesfan heb ei rheoli gydag ynys lloches i gerddwyr ar draws cangen Stryd Rhydychen o Gylchfan Nantgarw.

Ffotograff 4.13 – Croesfan heb ei reoli gydag ynys loches gul i gerddwyr ar draws cangen Heol Crochendy o Gylchfan Nantgarw.

Ffotograff 4.14 – Croesfan gydag arwyddion ar draws Heol Crochendy i brif adeilad campws y coleg.

4.3 Llwybr Amgen Dros Dro - Heol y Fforest i'r A4059 Heol Caerdydd (yn ymuno â'r Prif Lwybr i Goleg y Cymoedd Nantgarw).

- 4.3.1 Yn ystod yr asesiad safle, caewyd rhan o'r llwybr arfaethedig i wneud gwaith atgyweirio/gwella'r bont. O'r herwydd, dydy'r **Brif Lwybr** ddim ar gael ar hyn o bryd rhwng Ffordd y Fynwent (ar y gyffordd â Heol y Fforest) a'r gyffordd â'r A4054 Heol y Fforest (i'r gogledd o'r drosbont). I liniaru hyn am gyfnod y gwaith i'r bont, bydd **Llwybr Amgen Dros Dro** yn ei le rhwng cyffordd Heol y Fforest a Ffordd y Fynwent a chyffordd Heol Moy gyda'r A4054, Heol Caerdydd. Bydd y llwybr dros dro ar hyd Llwybr Teithio Llesol NCN8 drwy Ffynnon Taf yn ailymuno â'r **Prif Lwybr** ar yr A4054, Heol Caerdydd gyferbyn â chlwb y Cyn-filwyr yn Ffynnon Taf.
- 4.3.2 Yn gyffredinol, mae darnau cyfyngedig o droedffordd ar hyd llwybr NCN8, lle mae gofyn i gerddwyr rannu'r ffordd gerbydau gyda defnyddwyr eraill y ffordd. Nodwyd bod cyflymder a llif cerbydau yn isel iawn oherwydd natur 'ar gyfer mynediad yn unig' y ffordd ar gyfer cerbydau modur. Mae stepiau ar gael i gerddwyr eu defnyddio ar hyd y llwybr i ganiatáu i gerbydau basio'n ddi-drafferth.
- 4.3.3 Lle'r oedd angen croesi ffyrdd ymyl, ystyriwyd bod gwrthdaro rhwng cerbydau/cerddwyr yn risg isel.
- 4.3.4 Ceir goleuadau stryd ym mhen gogleddol a deheuol y llwybr, ac nid oes unrhyw oleuadau yn yr ardal fwy gwledig drwy'r rhan ganol rhwng iard goed Robert Price a chae pêl-droed Ffynnon Taf.
- 4.3.5 Y terfyn cyflymder ar hyd yr is-llwybr hwn yw 20mya a gwelwyd bod llif cerbydau yn isel.
- 4.3.6 Tynnwyd ffotograffau 4.15 i 4.19 ar hyd y llwybr cerdded ac fe'u dangosir isod.

Ffotograff 4.15 – Troedffordd ar NCN8 ar hyd Heol y Goedwig.

Ffotograff 4.16 – Mannau defnydd a rennir (cerdded, beicio a cherbydau modur) ar hyd NCNC8 gyda llwybrau troed a mannau camu ar gael i gerddwyr

Ffotograff 4.17 – Mannau defnydd a rennir bron heb draffig (cerdded, beicio a cherbydau modur) ar hyd NCN8.

Ffotograff 4.18 – Llwybr di-draffig bron iawn o amgylch cefn maes pêl-droed Ffynnon Taf ar hyd NCN 8.

Ffotograff 4.19 – Cyswllt troedffordd ar Heol Moy i ymuno â'r Prif Lwybr ar yr A4054, Heol Caerdydd.

5. Arolygon Cerddwyr / Traffig

- 5.1 Mae Canllawiau Teithio gan Ddysgwyr yn nodi: Lle mae angen croesi ffyrdd, argymhellir y dylid ystyried argaeledd cyfleusterau croesi megis llochesi canolog, croesfannau cerddwyr neu arwyddion traffig. Lle nad oes cyfleusterau croesi, dylai asesiad risg y llwybr ystyried pob croesfan ffordd ofynnol, gan gofio cyflymder a llif traffig, llinellau gweld ac ati.
- 5.2 Os oes angen croesi ffyrdd dylai fod:
- Digon o fylchau yn llif y traffig a'r llinellau gweld i ganiatáu digon o gyfleoedd i groesi'n ddiogel. Dylai'r dadansoddiad amser bwllch gael ei ddefnyddio lle bo angen **neu**
 - Llochesi i gerddwyr **neu**
 - Cyfleusterau croesi (e.e. sebra, pelican, pâl ac ati) **neu**
 - Cyfnod cerddwyr wrth y goleuadau traffig **neu**
 - Hebryngwr Croesfan Ysgol.
- 5.3 Os oes angen croesi ffordd dylai'r gweledd yn y lleoliad ganiatáu i gerbyd stopio, o ystyried cyflymder yr 85fed canradd (y cyflymder y mae 85% o'r cerbydau'n teithio islaw) o'r llif traffig. Dylid cymryd pellteroedd stopio cerbydau fel y rhai a nodir yn Rheolau'r Ffordd Fawr. Mewn llawer o ardaloedd gwledig, mae'n debygol y bydd angen arfer barn barhaus. Ni all unrhyw feini prawf ddarparu'r holl arweiniad nac atebion i bob sefyllfa bosibl.
- 5.4 Os oes rhaid croesi ffyrdd i ddefnyddio troedffordd neu i wella llinellau gweld, efallai y bydd angen rhoi cyngor ar fannau croesi diogel. Ar rai ffyrdd gwledig efallai na fydd y droedffordd yn barhaus.
- 5.5 Bydd yn rhaid gwneud dyfarniad gwybodus ynghylch argaeledd mannau "cam i lawr".
- 5.6 Gellir asesu pa mor anodd yw croesi safle drwy ystyried nifer y bylchau yn llif y traffig sy'n dderbyniol i gerddwyr. Gall traffig sy'n llifo'n rhydd greu bylchau ar hap ac yn weddol aml, ond mae cyflymderau'n tueddu i fod yn uwch, a byddai angen i fylchau fod yn hirach er mwyn croesi'r ffordd yn ddiogel.
- 5.7 Mae bwllch derbyniol o ran croesi o un ochr y ffordd i'r llall yn amrywio rhwng pob person. Bydd y rhan fwyaf o bobl yn gallu croesi dwy lôn o draffig trefol arferol mewn 4 i 6 eiliad. Efallai y bydd angen bylchau mwy o tua 10 i 12 eiliad ar rai eraill.
- 5.8 Argymhellir bod yr arolwg yn cofnodi nifer y bylchau ym mhob cyfnod o 5 munud sy'n hwy nag amser croesi'r ffordd, gan ddefnyddio un metr yr eiliad fel y cyflymder cerdded. Mae pedwar bwllch ym mhob cyfnod o 5 munud yn dynodi ffordd y gellir ei chroesi heb ormod o oedi. Gallai bylchau hirach fod wedi'u dosbarthu'n fylchau lluosog yn hytrach nag 1 bwllch yn unig.
- 5.9 Mae'r Ddarpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Teithio gan Ddysgwyr – Mehefin 2014 yn amlinellu'r hyn sydd ei angen wrth asesu Llif Traffig ar Ffyrrdd.

- 5.9.1 Ystyr llif traffig isel yw ffyrdd sydd â llif traffig o dan 400 o gerbydau mewn cyfnod o awr; llif traffig canolig yw ffyrdd sydd â llif traffig rhwng 400 ac 840 cerbyd yr awr; a llif traffig trwm yw ffyrdd sydd â llif traffig o dros 840 o gerbydau yr awr.
- 5.9.2 Bydd y rhan fwyaf o bobl yn gallu croesi dwy lôn o draffig trefol arferol mewn 4 i 6 eiliad. Ystyrir bod pedwar bwlch o'r fath o fewn cyfnod o 5 munud yn dderbyniol. Ar gyfer yr adroddiad hwn, rydym wedi defnyddio 6 eiliad a lle mae'r bwlch yn fwy na neu'n hafal i 12 eiliad mae hyn wedi'i gyfrif fel 2 neu fwy o fylchau.
- 5.10 Daeth yr asesiad cerdded i'r casgliad naill ai:
- Bod y llwybrau troed yn rhai sydd wedi'u cysylltu'n dda, gyda chyfleusterau croesi digonol (rhai wedi'u rheoli a heb eu rheoli) a chyfnodau cerddwyr wrth oleuadau traffig i gerddwyr allu croesi'n ddiogel, **neu**
 - Lle nad oes cyfleusterau croesi, mae'r asesiad wedi ystyried llif traffig, cyflymder traffig a llinellau gweld, ac/neu a oes mannau camu i lawr ar gael i ganiatáu i gerddwyr aros nes bydd yr amodau'n ddiogel i groesi.

O ganlyniad, ni ofynnwyd am ragor o wybodaeth am lifoedd traffig na gwybodaeth arolwg bylchau.

6. Materion Cymdeithasol

- 6.1 Ni nodwyd bod unrhyw fannau ar hyd y llwybr yn destun Ymddygiad Gwrthgymdeithasol yn ystod yr amseroedd pan fyddai plant ysgol yn cerdded i'r ysgol.
- 6.2 Efallai y bydd problemau eraill sydd ddim yn amlwg o asesiad ar droed, y byddai grwpiau eraill o ddefnyddwyr yn eu nodi. Byddai angen i'r awdurdod lleol ystyried yr agweddau hyn gyda'r Heddlu ac asiantaethau diogelu eraill.

7. Data Gwrthdrawiadau

- 7.1 Ymchwiliwyd i ddata gwrthdrawiadau cerddwyr ar gyfer y 5 mlynedd rhwng 2020 a 2024 (wedi'u dilysu) trwy Crashmap.co.uk a data Gwrthdrawiadau Ffyrdd a Gofnodwyd gan yr Heddlu. Sylwch fod y Ddarpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Teithio gan Ddysgwyr yn ei gwneud yn ofynnol i aseswyr ymgorffori 3 blynedd o hanes gwrthdrawiadau wrth asesu llwybr.
- 7.2 Mae'r data gwrthdrawiadau wedi cael ei ymchwilio yn ystod yr amseroedd y byddai plant ysgol yn cerdded y llwybr i nodi amodau traffig arferol yn ystod yr amser. Mae'r amseroedd hyn wedi'u nodi'n 07:00 – 09:30 ar gyfer taith yn y bore, a 14:30 – 17:00 ar gyfer taith yn y prynhawn.
- 7.3 Nid oedd unrhyw wrthdrawiadau a oedd yn ymwneud â cherddwyr ar hyd y llwybrau yn ystod y cyfnod a aseswyd.

8. Trosolwg Llwybr

8.1 Prif Lwybr - Tŷ Rhiw i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)

8.1.1 Mae'r llwybr o fewn terfynau cyflymder 30mya a 20mya.

8.1.2 Mae troedffyrdd di-dor mewn cyflwr rhesymol ar hyd y llwybr. Serch hynny, yn ystod amser yr asesiad cafodd rhan o'r llwybr troed ei chau dros dro i gerddwyr yn y lleoliad a ganlyn, ac effeithiodd hyn ar argaeledd y llwybr cerdded arfaethedig:

- Mae'r droedffordd ar hyd Ffordd y Fynwent o drosbont yr A470 hyd at y gyffordd â'r A4054, Heol Caerdydd ar gau dros dro oherwydd gwaith atgyweirio/gwella'r bont. Mae colli'r llwybr troed yma'n allweddol i'r llwybr arfaethedig.

Er mwyn lliniaru'r mater uchod, er bod y prif lwybr troed ar hyd Ffordd y Fynwent i gyffordd Heol Caerdydd yr A4054 ar gau, argymhellir bod [Llwybr Amgen Dros Dro](#) ar hyd llwybr presennol NCN 8 Teithio Llesol yn cael ei ddefnyddio (gweler **paragraff 4.2** am fanylion). Bydd y llwybr cerdded arfaethedig wedyn yn dychwelyd i'r prif lwybr sydd ar gael ar ôl cwblhau'r gwaith ar y bont.

8.1.3 Mae lled y llwybrau troed yn cael eu lleihau oherwydd coed sy'n hongian a llystyfiant wedi gordyfu ar hyd rhannau o'r llwybr ar yr A4054, Heol Caerdydd. Mae angen gwaith cynnal a chadw parhaus i ehangu lled y llwybr troed a sicrhau y gall cerddwyr fynd heibio'i gilydd yn ddiogel.

8.1.4 Mae parcio ar y stryd yn rhwystro gweledd ar hyd y llwybr cerdded ac mae parcio cerbydau ar droedffyrdd ar hyd yr A4054, Heol Caerdydd yn cyfyngu mynediad. Mae carfanau plismona cymdogaeth leol yn gweithio gyda thrigolion i helpu i leihau'r risgiau i gerddwyr gan gerbydau sydd wedi'u parcio fan hyn a fan draw.

8.1.5 Mae goleuadau stryd ar hyd y llwybr, er bod angen gwaith cynnal a chadw parhaus ar goed mewn rhai ardaloedd i sicrhau nad yw lefelau golau yn cael eu peryglu.

8.1.6 Ymchwiliad i wrthdrawiadau cerddwyr wedi'i gynnal rhwng 2020 a 2024. Nid oedd unrhyw wrthdrawiadau a oedd yn ymwneud â cherddwyr yn ystod yr amseroedd a aseswyd.

8.1.7 Ar ffyrdd ymyl, ystyriwyd bod yr amodau a arsylwyd yn darparu amgylchedd diogel i gerddwyr groesi. Aseswyd bod risg isel o wrthdaro rhwng cerbydau / cerddwyr, a nodwyd bod digon o fylchau croesi i gydymffurfio â Chanllawiau Teithio gan Ddysgwyr. Ar adeg yr ymweliad safle, pan welwyd cerddwyr yn croesi, roeddent yn gallu gwneud hynny heb unrhyw drafferthion.

8.1.8 Mae cyfleusterau croesi wedi'u rheoli yn y lleoliadau canlynol:

- Croesfan sebra - y tu allan i rif 3 ar yr A4054 Heol Caerdydd.
- Croesfan sebra - y tu allan i'r Co-Op ar yr A4054 Heol Caerdydd.
- Croesfan ag arwyddion – y tu allan i brif adeilad campws y coleg ar Heol Crochendy.

8.1.9 Nid oedd unrhyw feysydd o bryder am ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ystod yr ymweliad safle ar hyd y llwybr.

8.1.10 Ni thybiwyd bod angen data traffig a dadansoddiad bwlch croesi cerddwyr, gan ei bod yn ymddangos bod digon o groesfannau wedi'u rheoli ar gyfer cerddwyr sy'n dymuno croesi'r prif ffyrdd ar y llwybr cerdded.

8.2 Llwybr Amgen Dros Dro – Ffordd y Fynwent i'r A4054, Heol Caerdydd (yn ymuno â'r Prif Lwybr i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)).

- 8.2.1 Mae'r llwybr o fewn terfyn cyflymder 20mya.
- 8.2.2 Mae darnau cyfyngedig o droedffordd ar hyd y llwybr, lle mae angen i gerddwyr rannu'r ffordd ar hyd Llwybr Teithio Llesol NCN8 ar gyfer y rhan fwyaf o'r llwybr.
- 8.2.3 Gwelwyd bod coed a llwyni yn hongian dros rannau lleol o'r llwybr. Mae angen gwaith cynnal a chadw parhaus i ehangu lled y llwybr troed a sicrhau y gall cerddwyr fynd heibio'i gilydd yn ddiogel.
- 8.2.4 Mae goleuadau ffordd dim ond yn bresennol ar hyd y rhannau o'r llwybr sy'n mynd drwy ardaloedd preswyl ar Heol y Fforest a Heol Moy. Mae rhan wledig/coetir llwybr NCN8 heb olau i raddau helaeth.
- 8.2.5 Mae ymchwiliad i wrthdrawiadau cerddwyr wedi'i gynnal rhwng 2020 a 2024. Nid oedd unrhyw wrthdrawiadau a oedd yn ymwneud â cherddwyr yn ystod yr amseroedd a aseswyd.
- 8.2.6 Ar ffyrdd ochrog, ystyriwyd bod yr amodau a arsylwyd yn darparu amgylchedd diogel i gerddwyr groesi. Aseswyd bod risg isel o wrthdaro rhwng cerbydau / cerddwyr, a nodwyd bod digon o fylchau croesi i gydymffurfio â'r Canllawiau Teithio gan Ddysgwyr. Ar adeg yr ymweliad safle, pan welwyd cerddwyr yn croesi, roeddent yn gallu gwneud hynny heb unrhyw drafferthion.
- 8.2.7 Nid oes cyfleusterau croesi rheoledig ar y Llwybr Amgen Dros Dro.
- 8.2.8 Nid oedd unrhyw feysydd o bryder am ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ystod yr ymweliad safle ar hyd y Llwybr Amgen Dros Dro. Serch hynny, cyfyngedig yw gwyliadwriaeth naturiol y rhan o'r llwybr ar hyd Heol y Fforest, ac eithrio gan gerddwyr a beicwyr sy'n mynd heibio.
- 8.2.9 Ni thybiwyd bod angen data traffig a dadansoddiad bwlch croesi cerddwyr, gan ei bod yn ymddangos bod digon o groesfannau wedi'u rheoli a heb eu rheoli ar gyfer cerddwyr sy'n dymuno croesi'r prif ffyrdd ar y llwybr cerdded.

9. Casgliad ac Argymhellion

9.1 Prif Lwybr – Tŷ Rhiw i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)

9.1.1 Mae'r **Prif Lwybr** yn bodloni'r meini prawf a phan bydd ar agor yn llawn ystyrir ei fod ar gael i'w gerdded yn unol â chanllawiau Teithio gan Ddysgwyr.

9.1.2 Mae'r rhan rhwng Ffordd y Fynwent a throsbont/cyffordd yr A470 â'r A4054 Heol Caerdydd ar gau dros dro oherwydd gwaith atgyweirio/gwella'r bont. Mae'r gwaith atgyweirio/gwelliannau dros y bont a chau troedffyrdd dros dro cysylltiedig yn atal cerddwyr rhag defnyddio'r rhan yma o'r prif lwybr. Argymhellir felly bod y **Llwybr Amgen Dros Dro** rhwng cyffordd Heol y Fforest a Ffordd y Fynwent a chyffordd Heol Moy â'r A4054 Heol Caerdydd, ar hyd yr NCN8, yn cael ei defnyddio yn ystod y cyfnod pan fo'r Prif Lwybr ar gau nes bod y gwaith i'r trosbont wedi'i gwblhau. Bydd y llwybr cerdded wedyn yn dychwelyd i ddefnyddio'r **Prif Lwybr** yn ei gyfanrwydd ar ôl cwblhau'r gwaith yma.

9.1.3 Mae modd ystyried gwelliannau pellach i'r Prif Lwybr i wella amodau ar gyfer defnyddwyr y llwybr. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- Monitro rhwystrau troedffyrdd. Lle mae lled llwybrau troed a gwelededd ar bwyntiau croesi yn parhau i gael ei gyfyngu gan geir wedi'u parcio, dylid gweithredu ar y cyd ag Adran briodol y Cyngor / carfanau plismona cymdogaeth leol.
- Monitro cyflwr coed a dail sy'n hongian. Lle mae coed a/neu ddail yn hongian neu'n ymledu i lwybrau troed, dylid torri'r ardaloedd hyn yn ôl i wella'r lled defnyddiadwy, llinellau gweld a gwyliadwriaeth naturiol. Yn ogystal â hyn, dylid symud malurion dail oddi ar lwybrau troed pan fo angen.

9.2 Llwybr Amgen Dros Dro – Ffordd y Fynwent i'r A4054, Heol Caerdydd (yn ymuno â'r Prif Lwybr i Goleg y Cymoedd (Nantgarw)).

9.2.1 Mae'r **Llwybr Amgen Dros Dro** yn bodloni'r meini prawf ac ystyrir ei fod ar gael i gerdded yn unol â chanllawiau Teithio gan Ddysgwyr.

9.2.2 Gellid ystyried gwelliannau pellach i'r llwybr cerdded i wella amodau ar gyfer defnyddwyr y llwybr. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- Monitro cyflwr coed a dail sy'n hongian. Lle mae coed a/neu ddail yn hongian neu'n ymledu i lwybrau troed, dylid torri'r ardaloedd hyn yn ôl i wella'r lled defnyddiadwy, llinellau gweld a gwyliadwriaeth naturiol. Yn ogystal â hyn, dylid symud malurion dail oddi ar lwybrau troed pan fo angen.

REDSTART

Quest House
St Mellons Business Park
Fortran Rd, St. Mellons
Cardiff
CF3 0EY

www.redstartwales.com

